

Kritéria pro přijímání žáků do 1. třídy

Bazalová Veronika Mgr. <bazalovav@ochrance.cz>

pá 12. 1. 2018 17:45

Komu: Jiří Měchura <reditel@zsmandusu.net>;

Vážený pane řediteli,

z pověření veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., reaguji na Váš e-mail k zápisům do první třídy základní školy. K Vaším konkrétním námitkám.

1. Sourozenec

Ochránkyně má za to, že upřednostnění dětí se sourozencem ve škole je vhodným nástrojem prorodinné politiky. Zároveň ale znevýhodňuje děti jedináčky, děti, jejichž sourozenci navštěvují specializované školy, děti s velkým věkovým rozdílem od sourozenců, děti nově přistěhované do školského obvodu či svěřené do výchovy druhému rodiči. Z toho důvodu se ochránkyně přiklonila k názoru, že **mezi spádovými dětmi jedné školy by se mělo spravedlivě losovat.**

2. Odklad

Jde prakticky o jediné kritérium, které ochránkyně doporučuje používat při přetlaku spádových dětí na jedné škole. U dětí s odkladem totiž spatřuje vyšší potřebu nástupu do základní školy. Lze to ilustrovat na příkladu (být jakkoli extrémním), kdy dítě s odkladem se kvůli přetlaku nedostane na svou spádovou školu a ani nenastoupí do žádné jiné školy. Zdá se nevhodné, aby dítě, které je již o rok starší než spolužáci, odkládalo nástup do školy ještě déle (maximálně však do osmi let věku, jak uvádí školský zákon). Nicméně chápu Váš argument, že dítě s odkladem a dítě bez dokladu jsou na podobném stupni vývoje a podobně zralé nastoupit do první třídy. Rozumím i Vaším obavám ze zneužitelnosti tohoto institutu. Ochránkyně to při svých úvahách také zvažovala. Na druhou stranu žádost o odklad musí být podložena závěry školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Je na těchto odbornících, aby svou práci vykonávali zodpovědně. V případě pochybností o správnosti závěrů poradny, lze zároveň například kontaktovat Českou školní inspekci. Nutno dodat, že **ministerstvo školství přednostní přijímání dětí s odkladem nedoporučuje.** Trvá pouze na jediném zákonném kritériu, kterým je trvalý pobyt.

3. Trvalý pobyt

Ochránkyně si i u kritéria trvalého pobytu je vědoma toho, že v praxi dochází k jeho zneužívání – účelovému přehlašování, tzv. spádové turistice. Bohužel stávající právní řád nedává školám účinné nástroje k tomu, aby mohly spádovou turistiku odhalit a zohlednit při přijímání dětí. Pokud by ředitelka či ředitel školy chtěli odmítnout dítě, které rodič přihlásil k trvalému pobytu ve školském obvodu školy účelově, museli by své zamítavé rozhodnutí podložit důkazy a přesvědčivě ho odůvodnit. Zároveň ministerstvo školství prozatím nenavrhlo jiný způsob, jak mezi dětmi lépe rozlišovat, než na základě trvalého pobytu.

Vážený pane řediteli, děkuji Vám za Vaši reakci na doporučení ochránkyně. Jsme vždy velmi rádi za zpětnou vazbu a konkrétní informace z praxe. Pokud bude ochránkyně své doporučení kdykoli v budoucnu revidovat, povede v patrnosti problémy, na které jste upozornil.

S pozdravem

Mgr. Bc. Veronika Bazalová
právníčka
odbor rovného zacházení

Kancelář veřejného ochránce práv
Údolní 39, 602 00 Brno
+420 542 542 254

veronika.bazalova@ochrance.cz

www.ochrance.cz | [Facebook](#) | [Twitter](#)